

Hrubá verze SWOT analýzy z jednání pracovní skupiny P1 dne 4. 3. 2020

Číslování:

1. SWOT Podnikání a zaměstnanost
2. SWOT Věda, výzkum, inovace
3. SWOT Vzdělávání

1.1 Silné stránky

- 1.1.1 lokalita vhodná pro žití (euroregion Nisa) = Liberec je zajímavé místo (+ příroda)
- 1.1.2 dostupnost **zaměstnání** v rámci města
- 1.1.3 průmyslová tradice (+ rozšíření: sklářství, textil, strojírenství)
- 1.1.4 průmyslové zóny v blízkosti města – dostupnost zaměstnání (sloučení s bodem 1.1.2)
- 1.1.5 přítomnost automotive
- 1.1.6 město je přirozeným centrem kraje (sloučení s bodem 1.1.2)
- 1.1.7 dostupná pracovní síla (z jakých dat vycházíme? – je ale naopak velká konkurence mezi podnikateli, např. i Praha – záleží na úhlu pohledu; nebo je to riziko: nedostatek pracovníků a souvislost s migrací)
- 1.1.8 cestovní ruch jako zdroj příjmů
- 1.1.9 textilní průmysl – tradice a inovace (zahrnout do 1.1.3)
- 1.1.10 více SŠ na území města – je tu na výběr z více oborů (chybí data – jak jsme na tom ve srovnání v rámci ČR, krajské srovnání)
- 1.1.11 univerzitní město – Technická univerzita Liberec
- 1.1.12 nízká míra nezaměstnanosti (rozdvojení pohledu – zaměstnanci a podnikatelé – u podnikatelů je to slabá stránka; klesající v posledních letech)
- 1.1.13 zdravý životní styl, podnikání ve farmaření, hory (možná do příležitostí)
- 1.1.14 specifické sociálně-ekonomické smýšlení obyvatelstva – výjimečnost libereckých voličů – linie doprava (tradice) vs. specifické strany, které do toho vstupují – zajímavé: data o skladbě obyvatelstva (ale pozor: kam to patří, co to je?)

1.2 Slabé stránky:

1.2.1 nezaměstnanost mírně vyšší ve srovnání krajů (reformulovat: je to vypovídající?)

1.2.2 nedostatečné středoškolské vzdělávání (nadbytek učňů – během minulé PS 5. 2. 2020 na PS kontroverze: dle odboru školství je málo učňů, dle dat z KÚLK – citoval J. Baxa je málo gymnaziánů ve srovnání s dalšími kraji) – reformulovat: jaké jsou potřeby regionu a jak na to má reagovat vzdělávání – nejsou analýzy, co bude potřeba – reformulovat: celý bod – není to nedostatečné středoškolské vzdělávání

1.2.3 TUL: není dostatečně propojená s podnikáním

1.2.4 neexistence dlouhodobé koncepce podnikání s návazností na vzdělávání

1.2.5 méně vzdělaných lidí – nepřichází vzdělaní lidé do Liberce – dotaz na data (ČSÚ)

1.2.6 zadluženost města (přesunuto z hrozeb)

1.2.7 malá podpora začínajících podnikatelů – řízení a finance, vzdělávání

1.2.8 nedostatečná kooperace a strategie podnikatelských subjektů a města (sloučení 1.2.3 a 1.2.4)

1.2.9 nedostatečně kapacitní a rychlé propojení s populačními centry např. rychlé vlakové spojení Praha, Česká Lípa (nutno upřesnit nebo diverzifikovat)

1.2.10 neschválený nový územní plán/zastaralý územní plán (pozn. je to výkon přenesené působnosti státu)

1.2.11 poloha města: částečná izolovanost (možná je to hrozba – viz PUR)

1.2.12 dlouhodobá nezaměstnanost neklesá (obecný fenomén)

1.2.13 nízká míra diverzifikace místní ekonomiky (závislost na automotive)

1.2.14 nízká přidaná hodnota u subdodavatelů do automotive (zastoupení typů firem, zejména malé inovativní firmy)

1.2.15 velmi slabé zastoupení energetického sektoru (je to zásadní? nízká nezávislost na externích zdrojích, otázka zelené energie)

1.2.16 práce na černo podporovaná problémem předlužení a exekucí (nadprůměrná míra)

1.2.17 konjunktura a tlak na nízkou cenu práce = příliv zahraničních pracovníků bez integrace (pohled zaměstnavatelů, zaměstnanců a občanů) – doplnit

1.2.18 nedostatek kvalifikovaných pracovníků v mnoha oblastech (soukromý i veřejný sektor) (možná spojit s 1.2.5)

1.3 Příležitosti:

1.3.1 průmysl 4.0

1.3.2 Trojzemí

1.3.3 univerzita (TUL) a budování znalostní ekonomiky (propojení vědy a inovací, aplikovaný výzkum, vzdělávání pracovníků firem)

1.3.4 rozvoj služeb v cestovním ruchu a sportu

1.3.5 udržitelný turismus (sloučit s výše uvedeným)

1.3.6 přítomnost kapitálu – jsou data?

1.3.7 dostupnost Prahy (když se správně uchopí)

1.3.8 potenciál pro PR (public relations) – rozmanitost možností

1.3.9 potenciál pro rozvoj kulturní sféry

1.3.10 zapojení seniorů – schopných odborníků

1.3.11 spolufinancování velkých projektů městem i podnikatelskými subjekty

1.3.12 využití ESF a dalších dotačních zdrojů pro podnikání a infrastrukturu

1.3.13 využití partnerských projektů (měst i jiných)

1.3.14 kreativní průmysl – doplnit – inovativní?

1.3.15 vzor pro Liberec? - např. St. Gallen (možná spojit s 1.3.13)

1.3.16 energetický průmysl – obnovitelné zdroje energie

1.3.17 rozvoj sociálního podnikání

1.3.18 využití brownfields pro nové projekty (spojit s koncepcí a bodem územní plán)

1.4 Hrozby:

1.4.1 průmysl 4.0 v případě, že nedojde k adaptaci (ohrožení velkého množství pracovních míst)

1.4.2 obtížná predikovatelnost vývoje (hrozba krize nebo recese, turbulence v ekonomice) (možná spojit s 1.4.1)

1.4.3 rozvojová osa PUR (již od dob ČSR se nepočítá s rozvojem dopravní osy přes Liberec)

1.4.4 závislost na konkrétním odvětví (spojit s 1.4.1)

1.4.5 nevhodná předchozí koncepce rozvoje – důsledky?

1.4.6 chybí tradice rodinných firem (spojit s 1.4.7)

1.4.7 generační předávka rodinných firem z generace 0 na generaci 1 – hrozí zánik firem při předávce

1.4.8 velká populační centra způsobují perifernost Liberce a odliv elit a vzdělaného obyvatelstva – data k tomu?

1.4.9 likvidace malých podnikatelských subjektů velkými – data?

1.4.10 politika státu vůči univerzitám (koncepte 2017 plus na univerzity – preference velkých univerzit a hrozba posunutí regionálních univerzit do role „hochschule“)

1.4.11 dotační programy (otázka transparentnosti a „ohýbání trhu“ – zde nicméně ÚOHS vykonává kontrolu) – diskuze, OPIC

1.4.12 klimatická změna – zejména sucho a nedostatek vody, méně sněhu – turismus. Turów

1.4.13 nízké ohodnocení asistentů pedagoga + systémové ohodnocení

2.1 Silné stránky:

2.1.1 přítomnost univerzity (TUL) – pozn.: TUL je v citovatelnosti v aplikacích v průmyslu na 3. místě v ČR mezi univerzitami

2.1.2 přítomnost inovativních firem

2.1.3 přítomnost IQLandia, Science Center apod. pro technické neformální vzdělávání

2.1.4 dobrá poloha – **v čem spočívá dobrá poloha? Sloučit s 2.1.5**

2.1.5 blízká přítomnost okolních států

2.2 Slabé stránky:

2.2.1 drahé bydlení odrazující k přistěhování (chybí dostupné bydlení)

2.2.2 chybí podpora integrace vědců a odborníků z řad cizinců

2.2.3 malý počet pedagogů na školách (ZŠ, SŠ)

2.2.4 TUL: chybí koncept a vize rozvoje

2.2.5 TUL: chybí docenti + fungují osobní animozity, **chybí osobnosti, chybí vztah garantů ve vědě, chybí schopnosti vést nejen u docentů**

2.2.6 TUL: příprava studentů není dostačující **nebo motivující k inovaci a vědě**

2.2.7 TUL: je vnímaná negativně (**přeformulovat – jako jiné regionální univerzity, chybí domluva s podnikateli, TUL nechce peníze – neumí si je od průmyslu vzít**)

2.2.8 dopravní dostupnost, **upřesnit**

2.2.9 nedostatečná prezentace města jako střediska (centra) vědy a výzkumu

2.2.10 kvalita veřejného prostoru: nedostatečné využití atraktivity místa

2.3 Příležitosti:

2.3.1 spolupráce města s krajem

2.3.2 přísun financí pro vědu a výzkum ze strany státu

2.3.3 spolupráce Liberce s TUL a s inovativními firmami

2.3.4 smart-city

2.3.5 internet věcí

2.3.6 veřejné zakázky na inovativní řešení

2.3.7 podpora talentů jakéhokoliv věku

2.3.8 návrat vzdělaných rodáků

2.3.9 prezentace města jako inovativního a univerzitního (= branding)

2.3.10 podpora výzkumných center nebo vznik výzkumného institutu, propojení základního a aplikovaného výzkumu

2.3.11 spolupráce SML a KÚLK v oblasti vědy a inovací

2.3.12 mezinárodní spolupráce

Doplnit: navázání na tradice

2.4 Hrozby:

2.4.1 klesající počet VŠ studentů, SŠ studentů a absolventů – data? Je to i demografií – otázka proč?

2.4.2 odliv vzdělaných lidí mimo Liberec – data? – není to dojmologie?

2.4.3 nejistota ohledně financování VaVaI (věda, výzkum, inovace) ze strany státu

2.4.4 blízkost velkých center – odliv

2.4.5 odliv zahraničních firem s inovačním potenciálem

2.4.6 není jistota uvedení výsledků výzkumu do praxe alias „vyrobí to někdo?“ upravit: chybí motivace uvedení výsledků do praxe – někdy jen „čárka pro projekt“

3.1 Silné stránky:

3.1.1 rekonstrukce budov škol

3.1.2 přítomnost TUL

3.1.3 stabilní a funkční síť ZŠ, MŠ

3.1.4 vysoká úroveň předškolního i základního vzdělávání

3.1.5 projektové vzdělávání na školách (např. projektové dny)

3.1.6 populační (je dost žáků na „uživení se“ alternativ) základna pro naplnění alternativních škol (otevřenost systému v rámci RVP)

3.1.7 projekty SML (inkluze, rekonstrukce) – konkretizovat spolupráce SML a škol + NNO, firmy, p.o (DDM, KS Kontakt)

3.1.8 ZUŠ

3.1.9 dětská univerzita

3.1.10 dostatečná kapacita škol a naplněnost – Liberec v tomto uvažuje koncepčně, ale na straně obvodů je to možná jinak, hrozba je to v tom smyslu, že některé školy budou mít výhledově nedostatek kapacity – ale nejhorší varianta už je za// reformulace bodu: efektivní využívání kapacit škol

3.1.11 SML je jako zřizovatel koncepční (potud OK) a jeho vzdělávací politika je ucelená (včetně podpory školám) (škrtnout vzdělávací politika – to je státní) nebo: koncepce podpory vzdělávání

3.1.12 transparentnost a informovanost v otázce zápisů do MŠ a ZŠ (elektronická podpora zápisů)

3.1.13 úspěšně nastartované společné vzdělávání (včetně účasti externích aktérů a konkrétních projektů)

3.1.14 spolupráce SML-ZŠ-NNO

3.1.15 existuje systém každoročně sledovaných indikátorů kvality, je známkou hledání a vyžadování kvality (= kritéria srovnávání)

3.1.16 kariérové poradenství zajištěné školami i externími partnery

3.1.17 existuje síť odborných středních škol a gymnázií

3.1.18 spolupráce TUL a SML (pedagogická fakulta) (spojit s bodem 3.1.2)

3.2 Slabé stránky:

3.2.1 sportoviště/tělocvičny

3.2.2 rekonstrukce bazénu (povinný výcvik)

3.2.3 nevyrovnaná úroveň **atraktivnosti ZŠ a MŠ (pozn. diskuze – jsou data za školy, každá škola má jiné podmínky, město může podporovat to, že „každá škola je dobrá“)**

3.2.4 **z hlediska poptávky** malá podpora alternativního vzdělávání (z hlediska rodičů) –
diskuze: **rodiče podporují alternativy i na osobní úrovni/pohled školství: město se otevřelo alternativám (je to kontroverze – bude dále řešeno) – otázka je to slabá stránka?**

3.2.5 technická výuka na ZŠ

3.2.6 nevhodně rekonstruované učebny – **konkrétně?**

3.2.7 formativní hodnocení – **upřesnění analytika: nevyužívá se dostatečně**

3.2.8 slabé pozice pedagogů (nerespektování rodiči)

3.2.9 špatné dopravní spojení v rámci ČR (**např. studenti TUL**)

3.2.10 nízká možnost výuky v cizím jazyce (**předměty komplet v cizím jazyce**) – téma MŠ –
porozumění žáků na ZŠ – jazyková příprava škol

3.2.11 projektové vzdělávání na školách – **nízká míra**

3.2.12 absence nové zástavby v architektuře 21. století

3.2.13 konzervativní školský odbor (pozor: nebyla shoda na chválení/kritice odboru školství – kontroverze v rámci mikrotýmů – odráží to diskusi nad tématem, co je a není dobré vzdělávání – zde zpracováno do příležitostí jako „forum pro vzdělávání Liberec“) (**otázka pohled, srovnání, při projednání na společné skupině), slovo konzervativní možná velmi silné**

3.2.14 z „kritérií srovnávání“ nejsou pravidelně vyvozovány analytické závěry (**příležitosti? + není kapacita**)

3.2.15 rostoucí průměrný věk učitelů

3.2.16 fluktuace zaměstnanců škol (pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci)

3.2.17 genderová nevyváženost pedagogických sborů – výrazná převaha žen (**spojit s 3.2.15**)

3.2.18 systematická primární prevence není zajištěna ve stejné míře na všech školách

3.2.19 uzavřený přístup vedení některých ZŠ – **jak to ověřit, jak to měřit? Do příležitostí – více otevřít, podpořit otevřenost**

3.2.20 horší technický stav některých školských budov a materiální vybavení na některých školách (**možná spojit s bazénem**)

3.2.21 nedostatečné kapacity oddělení školství a omezené pracovní zázemí

3.2.22 omezená propojenost primárního a sekundárního vzdělávání

3.3 Příležitosti:

3.3.1 společenská poptávka po alternativním vzdělávání

3.3.2 projekty, granty – z toho: modernizace, finance

3.3.3 spolupráce škol mezi sebou (MŠ – ZŠ – SŠ – VŠ)

3.3.4 spolupráce s podnikatelskými subjekty (budoucí zaměstnavatelé), institucemi (knihovny, muzea)

3.3.5 spolupráce rodičů a školy = partnerství

3.3.6 vznik veřejné diskuzní platformy ke vzdělávání - „Fórum vzdělávání Liberec“

3.3.7 práva pedagoga

3.3.8 pokračování a rozvoj stávajícího analyticko-reflexivního přístupu ke vzdělávání

3.3.9 pokračování v projektech zacílených na podporu dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kariérového poradenství a dalších

3.3.10 rozvoj spolupráce s neziskovým sektorem (soc. služby a NNO)

3.3.11 sdílení dobrých praxí a sběr know-how v ČR i zahraničí

3.3.12 spolupráce s ASZ a dalšími odbornými aktéry

3.3.13 zkvalitnění a zefektivnění spolupráce se sociální sférou – případové konference

OSPOD, vzájemné vzdělávání pracovníků mezi OSPOD, NNO, učitelé a další pracovníci škol (zejména osa učitelé – pracovníci OSPOD)

3.3.14 rozvoj příhraniční spolupráce

3.3.15 pro školy: zajištění možnosti poradenství a konzultací v následujících

problematikách: právo, ekonomika a hospodaření, administrace projektů (včetně ESF), další otázky týkající se turbulentních změn v legislativě

3.3.16 podpora speciálních akcí zaměřených na výuku technologií a cizích jazyků („příměstské tábory“)

3.3.17 oživení ekonomiky města přilákáním studentů do centra města (**srovnání s jinými kraji** – pozn. Hradcem Králové např.)

3.4 Hrozby:

- 3.4.1 rychlé a časté legislativní změny (včetně financování)
- 3.4.2 stárnutí pedagogů (bez náhrady – málo absolventů ped.škol)
- 3.4.3 pohybová pregramotnost a komunikace
- 3.4.4 otevřenost škol vůči laické veřejnosti – jiná formulace: nejsou vymezené hranice, samo o sobě hrozba, možná jde o kompetence laiků
- 3.4.5 u některých MŠ – stává se z ní „hlídací služba“, nikoliv vzdělávací instituce (odkládací zařízení nahrazující rodinu)
- 3.4.6 chybějící konsensus o vzdělávání
- 3.4.7 nařízená spádovost – diskuze: v kontextu specializace škol, v daném rámci variant je to hrozba, otázka profilace – MŠMT je proti, ŠVP je ale profilace, to ale sedí na RVP
- 3.4.8 odliv vzdělaného obyvatelstva
- 3.4.9 stárnutí materiálního vybavení škol, technologické zaostávání
- 3.4.10 stárnutí pedagogického sboru, nedostatečný počet absolventů ped. fakult (především obory F, Ch, Inf, M), pozor, je i ve slabých stránkách
- 3.4.11 nedostatečný RUD (rozpočtové určení daní, pozn.)
- 3.4.12 opuštění znalostní práce v řízení vzdělávání
- 3.4.13 nedostatečné a omezené finanční prostředky na obnovu a modernizaci materiálně-technického vybavení
- 3.4.14 neřešení problémů záškoláctví, šikany, kyberšikany a dalších rizikových jevů (hrozba je spíše nárůst těchto jevů než neřešení)
- 3.4.15 nespolupráce dalších aktérů (OSPOD, PPP a jiné)
- 3.4.16 omezené pracovní podmínky pro učitele (např. materiální – pro výuku technologií musí být technologie k dispozici a to bezproblémové a funkční) je to v podstatě 3.4.9
- 3.4.17 nereagování na vzdělanostní výzvy současnosti (praktická orientace v rychle se měnícím světě, otázka rovnosti v jinakosti)